

بررسی سیره معصومین(ع) به منظور کشف قواعد اخلاقی

حجت‌الاسلام عالمزاده نوری با اشاره به بررسی و پژوهش خود درباره سیره معصومین(ع) به منظور کشف قواعد اخلاقی، از انتشار نتایج آن در قالب کتاب «استنباط حکم اخلاقی از رفتار و سیره معصوم(ع)» خبر داد.

حجت‌الاسلام عالمزاده نوری با اشاره به بررسی و پژوهش خود درباره سیره معصومین(ع) به منظور کشف قواعد اخلاقی، از انتشار نتایج آن در قالب کتاب «استنباط حکم اخلاقی از رفتار و سیره معصوم(ع)» خبر داد.

حجت‌الاسلام و المسلمین محمد عالمزاده نوری، مدیر گروه اخلاق مرکز اخلاق و تربیت پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی در گفت‌وگو با خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)، از در دست انتشار بودن کتاب خود با عنوان «استنباط حکم اخلاقی از رفتار و سیره معصوم(ع)» خبر داد.

عالمزاده نوری درخصوص موضوع این کتاب با اشاره به جایگاه معصومین(ع) در نظام معرفتی شیعه و سعادت‌بخشی و حیات‌آفرینی سخنان و سیره آنان، گفت: امامان شیعه از آنجاکه معصومانند، سخن و رفتارشان از هر خطا و آلودگی ایمن است و ویژگی عصمت در آنان اقتضا می‌کند هر آنچه می‌گویند یا انجام می‌دهند، برای انسان‌های دیگر سرمشق، حجت و مغتنم باشد و شیعه از این جهت، در مقایسه با اهل سنت که تنها عمل پیامبر اکرم(ص) را مرجع استناد قرار می‌دهند، در استفاده از فعل معصوم و تفسیر و فهم آن امکان و اختیار بیشتری دارد.

وی با بیان این که عمل پیشوایان معصوم(ع)، ظرفیت تبدیل به توصیه عام را دارد، اظهار کرد: زندگی معصومان، جلوه عملی همه دین در حیات انسان است و امامان معصوم(ع)، به عنوان کسانی که سراسر حیات خود را براساس دستور خدا و مطابق رضای او سامان داده‌اند، تجلی عینی و تجسم خارجی تمام آموزه‌های دینی و تعالیم الهی در جهان هستند؛ یعنی برای مشاهده نهایی صورت عملی تمام آن دستورها باید به آنان نظر داشته باشیم.

مدیر گروه اخلاق مرکز اخلاق و تربیت پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی افزود: اما استفاده از سیره با مشکلاتی مواجه است و «171# عمل» معصوم(ع) از جهت دلالت، به اندازه «171# سخن» او گویا نیست و ضروری است که ضوابط حاکم بر این فرآیند کشف این دلالت‌ها تدوین و بهره‌های نظری و عملی رفتار معصوم مضبوط و روشمند شود.

وی با اشاره به این که کتاب «171# استنباط حکم اخلاقی از رفتار و سیره معصوم(ع)»، همین مقصود را دنبال می‌کند، عنوان کرد: ما در این کتاب که اصالتاً اثری اصولی است، در صدد بیان قاعده و روش مذکور هستیم.

عالمزاده نوری با بیان این که کشف قاعده همواره از دل بررسی موارد خاص صورت می‌گیرد، اظهار کرد: غالباً با مشاهده مصادیق متنوع، آرام آرام يك قانون کلی کشف می‌شود و بنابراین کشف قاعده از مقوله نگاه درجه دوم است که پس از بررسی‌های درجه اول رخ می‌دهد. ما نیز برای این که این حرکت را به صورت طبیعی طی کنیم و گرفتار قواعد ناکارآمد انتزاعی و فرضی نشویم، لازم بود ابتدا با نگاه درجه يك، در مقام کشف گزاره‌های اخلاقی از رفتار معصوم(ع) برآییم و آن گاه در مواجهه با مشکلات واقعی این حرکت، چاره‌جویی کنیم.

وی ادامه داد: بازنگری و نگاه روشی به آن تلاش اولیه بود که موجب استخراج گزاره‌های کلی و کشف قواعد می‌شد. برای این منظور مطالعه گسترده در احوال و سیره پیشوایان معصوم را در دستور کار قرار داده و تلاش کردیم گره‌های کور یا ناهمواری‌های نظری را استقصا و علاج کنیم و سپس با نگاه مجدد به آن، اصول و قواعدی انتزاع کردیم.